

Alby 173

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi
ś. p. hr. Skarbka za r. 1884.

Wysoki Sejmie!

Dnia 17. Października 1885 do l. 53.704, przedłożył kurator fundacyi Stanisława hr. Skarbka Wydziałowi krajowemu rachunki za rok 1884, a mianowicie sumaryusz i bilanse, które zostały sprawdzone przez buchalteryę Wydziału krajowego co do cyfry, na podstawie wynikłości z r. 1883, tudzież wyjaśnień w krótkiej drodze w biurze administracyi zasiągniętych.

Następnie przedłożony został szczegółowy rachunek kasowy Zakładu drohowyżkiego, tudzież specjalne bilanse poszczególnych działów tegoż Zakładu wraz z wykazami pozostałości wyrobów warstatowych, zaległych należytości za wyroby i innemi wykazami pomocniczymi.

Rachunki te nie zostały jeszcze ostatecznie przez Wydział krajowy sprawdzone i nie zostało wydane Zarządowi fundacyi absolutoryum; lecz gdy rachunki te przez Radę administracyjną są już sprawdzone, jak świadczy referat Radzie administracyjnej przez Dra Zgórskiego dnia 4. Października 1885 przedłożony, przeto komisya przystąpiła do zbadania tych rachunków przez Radę administracyjną już uznanych nie przesądzając o rezultacie szczegółowego jeszcze trutynowania tychże rachunków przez Wydział krajowy.

Przechodząc pojedyncze działy rachunku w tym porządku, jak przy zbadaniu rachunków za rok 1883 przystępuje komisya przedewszystkiem do zdania sprawy ze zamknięcia rachunku funduszu obrotowego obejmującego dochody i wydatki majątku fundacyi w r. 1884, a mianowicie:

Rubryka I. Zarząd centralny.

W dochodach znajdujemy kwotę 568 zł. policzoną tytułem zwrotów za administracyę funduszu emerytalnego aktorów i od stron za kosztą syndykatskie.

Wydatki wykazują w tym dziale w pozycyi 1. płace urzędników i sług 11.455 zł. 32 ct., która to kwota mniejsza jest od preliminowanej budżetem kwoty 11.840 zł. o kwotę

384 zł. 68 ct. zaoszczędzoną z powodu, że posada dyrektora dóbr przez pewien czas nie była obsadzoną.

W pozycyi 2. na potrzeby kancelaryjne zamiast preliminowanej kwoty 1700 zł. wydano 1.701 zł. 46 ct.

W pozycyi 3. koszta podróży zamiast preliminowanej kwoty 1.100 zł. wydano tylko 1.070 zł. 68 ct.

W pozycyi 4. zapomogi i remuneracye zamiast preliminowanej kwoty 1.145 zł. wydano 1.261 zł. 80 ct., zatem więcej o 116 zł. 80 ct.

Suma wydatków rubryki I. 15.489 zł. 26 ct. mniejsza od preliminowanej sumy o 295 zł. 74 ct., — a od wynikłości z. 1883 mniejsza o kwotę 1.261 zł. 69 ct.

Rubryka II. Legaty i gracye.

Wydatki w tej rubryce, oparte na postanowieniach fundatora i uchwałach Rady administracyjnej są następujące:

Pozycya 1. Legat dla kuratora fundacyi, t. j. płaca i wartość pomieszkania 9.429 zł.

Pozycya 2. Dla funduszu emerytalnego zgodnie z postanowieniem §. 2.

statutu emeryt	2.280 „
Poz. 3. Zapomogi dla starców	606 „
Poz. 4. Stypendyum J. Kobylińskiego, syna byłego kasyera fundacyi	300 „
Poz. 5. Rozmaite gracye	288 „

Suma tej rubryki . . . . . 12.903 zł.

wyższa od preliminowanej sumy tylko o 6 zł., lecz od wynikłości z r. 1883. wyższa o 854 zł.

Rubryka III. „Gmach teatralny“.

Dochody z czynszu na rok 1884. wynosiły w należytości bieżącej	43.523 zł. 70 $\frac{1}{2}$ ct.
zaległości z lat poprzednich	2.846 „ 22 $\frac{1}{2}$ „
Suma należytości	<u>46.369 zł. 93 ct.</u>
Na to uiszczono	43.588 zł. 24 ct.
Pozostała zaległość	2.781 zł. 69 ct.
Oprócz tego za odprzedaż materiału wpłynęło	196 zł. 18 ct.
Suma dochodów z gmachu	43.784 zł. 42 ct.

wyższa o kwotę 612 zł. 76 $\frac{1}{2}$ ct. od wynikłości z r. 1883.

Wydatki. 1. Podatki i ekwiwalent	18.379 zł. 63 ct.
2. Służba	1.538 „ 40 „
3. Konserwacya zwykła	6.316 „ 94 „
4. Rekonstrukcye, t. j. nowe żelazne schody, rekonstrukcyja piwnic i sklepień, odnowa fasady, nowe okna i t. d.	8.553 „ 04 „
5, Rozmaite wydatki	89 „ 14 „
Suma wydatków tej rubryki	<u>34.877 zł. 15 ct.</u>

wyższa o 4.136 zł 5 $\frac{1}{2}$ ct. od wynikłości z r. 1883.

Potrącając od wykazanego powyżej dochodu	43.784 zł. 42 ct.
wydatki	34.877 „ 15 „
Okazuje się czysty dochód z gmachu	<u>8.907 zł. 27 ct.</u>

W porównaniu z czystym dochodem z r. 1883. który wynosił 12.430 zł. 55¹/₂ ct.
 mniej o 3.522 zł. 38¹/₂ ct.

a to z powodu wykazanych znacznych wydatków na rekonstrukcyę.

Rubryka IV. „Przedsiębiorstwo teatru“.

Dochody. Czynnz dzierzawny od przedsiębiorecy	5.081 zł. 20 ct.
Subwencya z funduszu krajowego	4.200 „ — „
Zwroty za koszta konserwacyi	33 „ — „
Suma dochodów	<u>9.314 zł. 20 ct.</u>
Wydatki. Subwencya dla dzieżawcy	4.200 zł. — ct.
Podatek	392 „ 82 „
Płace personalu	971 „ 20 „
Wydatki na konserwacyę ubezpieczenie od ognia, najem ma- gazynu na dekoracyę i t. p.	3.327 „ 34 „
Rozmaite wydatki	159 „ 86 „
Suma wydatków	<u>9.051 zł. 22 ct.</u>
W tym roku więc fundacya miała z przedsiębiorstwa teatral- nego czysty dochód	262 zł. 98 ct.
Gdy zaś w r. 1883 dopłacono do przedsiębiorstwa	3.302 zł. 36 ct.
przezo rezultat korzystniejszy o	<u>3.565 zł. 34 ct.</u>

Rubryka V. „Dobra ziemskie“.

1. Kulików z Doroszowem.

<i>Dochody</i> z dzierzawy propinacyi, młynów i budynków	12.197 zł. 92 ct.
Sprzedaż starych materyałów budowlanych	110 zł. 30 ct.
Dochód ze sprzedanych realności	1.450 zł. — ct.
Suma dochodów	<u>13.758 zł. 22 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	2.123 zł. 21 ¹ / ₂ ct.
Konserwacya budynków	1.956 zł. 41 ct.
Taksa przenośna	1.101 zł. 43 ct.
Inne wydatki	921 zł. 65 ¹ / ₂ ct.
Suma wydatków	<u>6.102 zł. 71 ct.</u>
Zatem czysty dochód z dóbr	7.655 zł. 51 ct.

2. Dobra Brzozdowce.

<i>Dochody</i> : ogólne	24 zł. 65 ct.
Czynsz z dzierzawy dóbr i propinacyi	15.000 zł. — ct.
Dochody z lasów	21.894 zł. 46 ct.
Suma dochodów	<u>36.919 zł. 11 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki i ekwiwalent	3.061 zł. 17 ct.
Koszta zarządu	848 zł. 10 ct.
Inne koszta administracyi	421 zł. 23 ct.
Drzewo dodane do dzierzawy	1.634 zł. — ct.
Wydatki administracyi leśnej	8.208 zł. 92 ct.
Suma wydatków	<u>14.173 zł. 42 ct.</u>

Zatem czysty dochód z dóbr . . . . . 22.745 zł. 69 ct.
 W porównaniu z wynikłością z r. 1883. wyższy o kwotę 3.777 zł. 74 ct.

3. Dobra Drohowyże.

<i>Dochody:</i> Czynsz od zakładu stadników	12.000 zł. — ct.
Czynsze z realności i kamieniołomów	309 zł. 50 ct.
Czynsz z dzierzawy dóbr	7.750 zł. — ct.
" z propinacyi	9.400 zł. 40 ct.
" z sianożęci	8.350 zł. — ct.
" z młylna	704 zł. 08 ct.
" z austeryi w Mikołajowie	408 zł. — ct.
Odszkodowanie za pogorzałą stajnię	500 zł. — ct.
Drobne dochody	146 zł. 56 ct.
Dochód z lasów	18.271 zł. 61 ct.
Suma dochodów	<u>57.840 zł. 15 ct.</u>
<i>Wydatki:</i> Podatki	7.316 zł. 31 ct.
Ekwiwalent	1.474 zł. 86 ct.
Konserwacya budynków zarządu	1.909 zł. 83 ct.
" " wynajętych	
Zakładowi stadników	5.665 zł. 15 1/2 ct.
Koszta zarządu	2.923 zł. 65 ct.
Datki konkurencyjna	1.528 zł. 63 ct.
Inne wydatki administracyjne	1.188 zł. 92 ct.
Drzewo dodane dzierzawcom	1.555 zł. 75 ct.
Odbudowanie stajen w Drohowyżu	500 zł. — ct.
Konserwacya budynków gospodarskich i karczem	2.106 zł. 55 ct.
Na administracyę leśną	6.901 zł. 01 ct.
Suma wydatków	<u>33.070 zł. 66 1/2 ct.</u>
Zatem czysty dochód z dóbr	24.769 zł. 48 1/2 ct.

Lecz jeżeli się uwzględni, że w zamknięciu rachunków wykazana jest zaległość podatkowa i konkurencyjna z tych dóbr w kwocie łącznej . . . . . 2.902 zł. 22 ct.
 to rzeczywisty dochód czysty wynosiłby tylko . . . . . 21.867 zł. 26 1/2 ct.
 który to rezultat od wynikłości z r. 1883. jest niekorzystniejszy o sumę 5.246 zł. 70 1/2 ct., z powodu podwyższenia wydatków na administracyę leśną, przy równoczesnem obniżeniu dochodów lasowych, tudzież z powodu znacznych kosztów restauracyi budynków.

4. Dobra Opary i Słońsko.

<i>Dochody:</i> Czynsze dzierżawne	13.401 zł. 93 ct.
Dochody z lasu	3.001 " 28 "
Suma dochodów	<u>16.403 zł. 21 ct.</u>
<i>Wydatki:</i> Podatki	3.095 " — "
Ekwiwalent	435 " 32 "
Datki konkurencyjne	367 " 12 "
Koszta administracyi	87 " — "
Drzewa dodane dzierżawcom	464 " — "
Konserwacya budynków	547 " 28 "
Wydatki administracyi leśnej	1.216 " 68 "
Suma wydatków	<u>6.212 zł. 40 ct.</u>

Czysty dochód . . . . . 10.190 zł. 81 ct.
 od dochodu z r. 1883. mniejszy o kwotę 4.035 zł. — z powodu zmniejszenia dochodu z lasów
 i podwyższenia podatków.

5. Dobra Ostalowice.

<i>Dochody</i> : Czynsz dzierżawy z dóbr	5.100 zł. — ct.
Zwrot kosztów konserwacji budynków	28 " 4 "
Dochód z lasów	1.664 " 58 "
Suma dochodów	<u>6.792 zł. 62 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	310 zł. — ct.
Ekwiwalent	196 " 83 "
Koszta zarządu	63 " — "
Datki konkurencyjne	51 " 43 "
Drzewo dzierżawcom dodane	632 " — "
Utrzymanie budynków	435 " 27 "
Wydatki administracji leśnej	1.452 " 74 "
Suma wydatków	<u>3.141 zł. 27 ct.</u>
Czysty dochód	3.651 zł. 35 ct.

większy o kwotę 437 zł. 83 ct. od dochodu z r. 1883.

Przytem jednak zauważyć należy, że według zamknięcia rachunków zapłacono na podatki o kwotę 1.040 eł. mniej, aniżeli w r. 1883. z zastrzeżeniem, iż z powodu niedokonanego z władzami finansowemi obrachunku za lata 1881. do 1884. i dlatego też zaległość w podatkach podana być nie mogła.

6. Dobra Rożniatów.

<i>Dochody</i> : Czynsz z tartaków	1.387 zł. 50 ct.
Czynsz z zamku, ogrodu i realności	922 " 60 "
„ z źródeł nafty	160 " — "
Zwrot podatków	165 " 58 "
Czynsz z dóbr i propinacyi	12.710 " — "
Zwrot kosztów konserwacji budynków	156 " — "
Wynagrodzenie za pogorzałe budynki	350 " — "
Dochód z lasów	2.902 " 52 "
Suma dochodów	<u>18.754 zł. 20 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	2.590 " — "
Ekwiwalent	480 " 23 "
Koszta zarządu	807 " 78 "
Datki konkurencyjne	133 " 20 "
Asekuracja budynków czynszowych i konserwacja tychże	839 " 33 "
Budowle wodne	600 " — "
Drzewo dodane dzierżawcom	800 " — "
Konserwacje budynków gospodarskich i propinacyjnych	909 " 50 "
Wydatki na administrację leśną	2.734 " 51 "
Suma wydatków	<u>9.894 zł. 55 ct.</u>
Czysty dochód	8.859 " 65 "

w porównaniu z dochodem z r. 1883. mniejszy o kwotę 45 zł. 34 ct.

7. Dobra Smorze i Klimiec.

<i>Dochody</i> : Czynsze dzierżawne z gruntów i tartaków	3.654 zł. 93 ct.
Czynsze z propinacyi i gruntów	2.450 zł. — ct.
Dochody z lasów	4.516 zł. 95 ct.
Suma dochodu	<u>10.621 zł. 88 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	1.400 zł. — ct.
Ekwiwalent	185 zł. 36 ct.
Koszta administracyi	838 zł. — ct.
Datki konkurencyjne	83 zł. 19 ¹ / ₂ ct.
Konserwacya i asekuracya budynków	163 zł. 39 ct.
Drzewo do tartaków dodane	2.877 zł. 50 ct.
Drzewo dodane dzierżawcom propinacyi	144 zł. — ct.
Utrzymanie budynków propinacyjnych	100 zł. — ct.
Wydatki administracyi leśnej	1.366 zł. 50 ct.
Suma wydatków	<u>7.157 zł. 94¹/₂ ct.</u>
Czysty dochód	3.463 zł. 93 ¹ / ₂ ct.

W porównaniu z wynikłością z r. 1883. mniejszy o 732 zł. 57¹/₂ ct. z powodu zmniejszenia dochodu z lasów i podwyższenia podatków.

8. Dobra Żabie.

<i>Dochody</i> : Czynsz z tartaków i propinacyj	5.000 zł. — ct.
Czynsz z realności	36 zł. — ct.
Dochód z lasów	15.910 zł. 26 ct.
Suma dochodów	<u>20.946 zł. 26 ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	4.380 zł. 64 ¹ / ₂ ct.
Ekwiwalent	193 zł. 69 ct.
Koszta zarządu	844 zł. — ct.
Datki konkurencyjne	38 zł. 45 ct.
Konserwacya i asekuracya budynków	508 zł. 31 ct.
Wydatki administracyi leśnej	1.412 zł. 67 ct.
Suma wydatków	<u>7.377 zł. 76¹/₂ ct.</u>
Czysty dochód	13.568 zł. 49 ¹ / ₂ ct.

w porównaniu z wynikłością z r. 1883. wyższy o 4.902 zł. 61¹/₂ ct, a to z powodu powiększenia dochodu z lasów.

9. Dobra Żydaczów.

<i>Dochody</i> : Czynsz z propinacyi, pasz i gruntów	16.000 zł. — ct.
Czynsz z realności	5 zł. — ct.
Suma dochodów	<u>16.005 zł. — ct.</u>
<i>Wydatki</i> : Podatki	2.514 zł. 40 ct.
Ekwiwalent	553 zł. 13 ct.
Datki konkurencyjne	845 zł. 19 ct.
Inne drobne wydatki	94 zł. 7 ct.
Suma wydatków	<u>4.006 zł. 79 ct.</u>
Czysty dochód	11.998 zł. 21 ct.

lecz jeżeli się zważy, że zamknięcie rachunków wykazuje zaległość w podatkach w kwocie 1306 zł. 16 ct., — to rzeczywisty dochód czysty wynosiłby tylko 10.692 zł. 05 ct.; — zatem mniej od wynikłości z r. 1883. o kwotę 1077 zł. 76 ct.

Oprócz tych dochodów i wydatków odnoszących się do pojedynczych majątków, zamknięcie rachunku wykazuje jeszcze rozmaite dochody z dóbr w ogólnej kwocie 1810 zł. 10 ct. i rozmaite wydatki w kwocie 5077 zł. 58 ct.

Co do dóbr Kulików z Doroszowem — zauważyć wypada, że jakkolwiek zamknięcie rachunków wykazuje czysty dochód w sumie 7.655 zł. 51 ct. to jednak — jeżeli się zważy, iż w rubryce X. wydatków przychodzi kwota zapłacona od reszty ceny kupna tych dóbr — wynosząca 2.997 zł. 76 ct. a nadto dochód fundacyi, z powodu użycia sumy 50.000 zł. w papierach wartościowych na uiszczenie połowy ceny kupna, umniejszył się o kwotę 2.500 zł. — ct. okazuje się, że zakupno dóbr Kulikowskich przyniosło właściwie tylko kwotę 2.157 zł. 75 ct. jako zysk na korzyść fundacyi, podczas gdy w r. 1883. była strata 3.035 zł. 13 ct.

Rubryka VI. „Przedsiębiorstwa w dobrach“

zawiera czynsz z cegielni różniatowskiej . . . . . 80 zł. — ct.

Rubryka VII. „Realności lwowskie“

wykazuje w dochodzie	4.431 zł. — ct.
a wydatkach	1.167 zł. 33 ct.
zatem czysty dochód	3.263 zł. 67 ct.

Rubryka VIII. „Papiery wartościowe“

zawiera tylko pozycję przebieżną . . . . . 100 zł. — ct.
odnoszącą się do winkulacyi i dewinkulacyi przychozącej tak w dochodach jak i wydatkach w równej wysokości i nie wpływającą na ostateczny rezultat.

Rubryka IX. „Prowizye czynne“

wykazuje w dochodach sumę . . . . . 11.689 zł. 70 ct.
która wpłynęła do kasy fundacyi tytułem odsetek od papierów wartościowych własnością fundacyi będących.

Rubryka X. „Prowizye bierne“

zawiera wydatki z tytułu rat zapłaconych Towarzystwu kredytowemu od pożyczek ciążących na dobrach fundacyjnych w sumie	4.237 zł. — ct.
prowizye od drugiej połowy ceny kupna dóbr Kulików do depozytu złożone	2.997 zł. 76 ct.
i prowizye od pieniędzy zapożyczonych od własnego funduszu asekuracyjnego w kwocie	1.319 zł. 16 ct.

Rubryka XI „Zakład w Drohowsku“.

Obejmuje w wydatkach sumę	103.790 zł. 45 ct.
wydaną na koszt utrzymania Zakładu drohowskiego, zaś w dochodach sumę	4.520 zł. 93 ct.
jako zwrot z dotacyi Zakładowi udzielonej.	

Rubryka XII. „Przygodne“.

Zawiera dochody	736 zł. 45 ct.
i wydatki	1.731 zł. 94 $\frac{1}{2}$ ct.
Zestawiając wynikiłości z poszczególnych rubryk okazuje się, że fundacya miała dochody następujące w roku 1884.:	
Z dóbr ziemskich	103.635 zł. 65 $\frac{1}{2}$ ct.
Z gmachu teatralnego	8.907 „ 27 „
Z przedsiębiorstwa teatralnego	262 „ 98 „
Z realności lwowskich	3.263 „ 67 „
Z cegielni	80 „ — „
Razem	<u>116.149 zł. 57$\frac{1}{2}$ ct.</u>
potrącając koszt zarządu centralnego — z uwzględnieniem zwrotu kosztów	14.921 „ 26 „
Pozostaje	<u>101.228 zł. 31$\frac{1}{2}$ ct.</u>
która to suma przedstawia czysty dochód z nieruchomości, do fundacyi należących. Doliczając prowizye od papierów wartościowych, własnością fundacyi będących	11.689 „ 70 „
wynosi suma dochodu	<u>112.918 zł. 01$\frac{1}{2}$ ct.</u>
z której potrącając wydatki z tytułu legatów i graczy (rubr. II.)	12.903 „ — „
prowizye dłużne	8.553 „ 67 „
i nadwyżka wydatków przygodnych	995 „ 49 $\frac{1}{2}$ „
czyli łączną sumę	<u>22.452 zł. 16$\frac{1}{2}$ ct.</u>
wynosiłby czysty dochód, przeznaczony na cele fundacyi, t. j. na utrzymanie drohowskiego Zakładu, sumę	90.465 „ 85 „
a potrąciwszy zalegające podatki i konkurencyje	4.371 „ 92 „
tylko	<u>86.093 zł. 93 ct.</u>
Zakład drohowski, według preliminarza, kosztować miał w roku 1884.	101.127 zł. 62 ct.
faktycznie zaś wydano	103.790 zł. 45 ct.
zatem więcej o kwotę	2.662 zł. 83 ct.
Oprócz tego udzielono dla warsztatów zakładowych zaliczkę w sumie 8.000 zł. — a nadto kwota 4.449 zł. 71 ct. należna za materiały do magazynu dostarczone — pozostała w zaległości.	
Atywa Zakładu łączną wartość	46.912 zł. 57 $\frac{1}{2}$ ct.
obejmujące, składają się z następujących pozycji:	
wartość materiałów w magazynie, warsztatach i pracowniach	19.203 zł. 39 $\frac{1}{2}$ ct.
składy wyrobów warsztatowych i z pracowni	18.910 zł. 67 $\frac{1}{2}$ ct.
należności zaległe za wyroby warsztatów i pracowni	3.360 zł. 74 ct.
wartość wyrobów warsztatowych niewykończonych	5.437 zł. 76 $\frac{1}{2}$ ct.
Gdy wartość aktywów z końcem r. 1883. wynosiła tylko	43.186 zł. 86 $\frac{1}{2}$ ct.
przeto wzrosły aktywa o kwotę	3.725 zł. 71 ct.
a to pomnożenie musiało być pokryte zaliczkami w gotówce z kasy fundacyi.	

W roku 1884. zakład drohowyzki utrzymywał następujące warsztaty:

szewski — wykazujący całoroczną produkcję w wartości	.	.	.	5.494 zł. 64 ct.
krawiecki	"	"	"	6.536 " 44 "
stolarski	"	"	"	2.689 " 62 "
ślusarski	"	"	"	7.176 " 60 "
kowalski	"	"	"	5.528 " 87 "
stelmaski	"	"	"	2.782 " 76 "
rymarski	"	"	"	2.976 " 37 "
lakierniczy	"	"	"	1.868 " 74 "
blacharski	"	"	"	2.409 " 03 "
razem	.	.	.	<u>37.463 zł. 07 ct.</u>

W porównaniu z produkcją warsztatów w r. 1883. która wynosiła 45.586 " 78 $\frac{1}{2}$ "
 mniej o . . . . . 8.123 zł. 71 $\frac{1}{2}$

Oprócz wyrobów wyprodukowanych w warsztatach zakładu — zakupił zarząd zakładu obcych wyrobów w wartości 5.429 zł. 84 ct. — a doliczając pozostałość wyrobów z r. 1883. w wartości 7.312 zł. 35 ct., — było w ogóle na sprzedaż wyrobów

w wartości łącznej	50.205 zł. 46 $\frac{1}{2}$ ct.
sprzedano wyroby w wartości	<u>39.295 " 86$\frac{1}{2}$ "</u>
pozostało z końcem r. 1884. na własnym składzie	10.909 zł. 60 ct.
w składach komisowych	<u>7.796 " 47$\frac{1}{2}$ "</u>
razem	18.706 zł. 07 $\frac{1}{2}$ ct.

Bilans warsztatów wykazuje za r. 1884 stratę w sumie 1.766 zł. 73 ct.

Pomiędzy wydatkami warsztatów zakładowych znajdujemy sumę 8 657 zł. 28 ct. użytą na donajem czeladzi; — okazuje się zatem, że produkcja warsztatowa odbywała się w bardzo znacznej części siłami zamiejscowemi, donajętymi, — tak iż warsztaty funkcjonowały nietylko jako aparat do fachowego wykształcenia wychowanków, ale także jako fabryka, produkująca rozmaite przedmioty w znacznych ilościach.

Przy pomocy tych sił obcych, donajętych za sumę 8.657 zł. 28 ct. — wyprodukowano rozmaitych wyrobów za 37.463 zł. 27 ct. — a nadto dokupiono jeszcze obcych wyrobów w wartości 5.429 zł. 84 ct.

Komisji budżetowej nieznane są powody, które skłoniły zarząd zakładu do zakupna nietylko modelów, ale także znacznej ilości innych obcych wyrobów, z których większa część z końcem roku 1884. pozostała na składzie, pomnażając i tak już wielkie zapasy wyrobów warsztatowych zakładu.

Nie ulega wątpliwości, że rozszerzenie produkcji warsztatowej po za właściwy cel fundacyi, t. j. fachowe wykształcenie wychowanków zakładu, wyrabianie wielkich ilości rozmaitych produktów za pomocą donajętych robotników, przekracza aktem fundacyjnym wskazany zakres działania warsztatów zakładowych, i mogłoby tylko w takim razie znaleźć usprawiedliwienie, gdyby finansowy rezultat tych operacji był korzystnym. Tożsamo a nawet jeszcze w większej mierze, zastosować należy do zakupna obcych wyrobów.

Skoro jednak według zamknięć rachunkowych, dział warsztatowy zakładu drohowyzkiego, chociaż rozporządza bezpłatnie tak znacznym kapitałem zakładowym, jaki reprezentują budynki, warsztatowe urządzenie i inwentarz warsztatów, chociaż ma bezprocentowy kapitał obrotowy kapitał obrotowy z dotacji, jaką czerpie z kasy fundacyjnej — pomimo tych wyjątkowych, żadnemu producentowi niedostępnych warunków, wykazuje ciągle straty — to komisja budżetowa nie waha się wypowiedzieć przekonania, że w obec takich doświadczeń nie może już fundacya

narażać się nadal na podobne eksperymenta, nie może dopłacać corocznie znacznych kwot z powodu rozszerzenia produkcji warsztatowej na rozmiary fabryczne, lecz należy raczej tę produkcję ograniczyć do właściwego zakresu, wskazanego wolą fundatora, a mianowicie tylko do fachowego wykształcenia wychowanków.

Czysty stan czynny majątku obrotowego wynosił według zamknięcia rachunków za rok 1883 suma . . . . . 178.155 zł. 70 ct.

Zamknięcie rachunków za rok 1884, wykazuje czysty stan czynny tego funduszu . . . . . 165.019 zł. 62 ct.
zatem mniej o . . . . . 13.136 zł. 08 ct.
Majątek zarodowy przedstawiał z końcem 1883 r. wartość . . . . . 3,026 242 zł. 01 ct.
z końcem r. 1884 wartość . . . . . 3,045.994 zł. 73 ct.
zatem zwiększenie o kwotę . . . . . 19.752 zł. 72 ct.

która pochodzi z odpisania pozycyi biernych, niewłaściwie hipotekę fundacyi obciążających, w kwocie . . . . . 16.147 zł. 79 ct.
pozostaje kwota . . . . . 3.604 zł. 93 ct.

która przedstawia rzeczywiste powiększenie majątku zarodowego, przez spłatę rat amortyzacyjnych od pożyczek hipotecznych, obciążających dobra ziemskie, do fundacyi należące.

Fundusz asekuracyi wynosił z końcem roku 1883 sumę . . . . . 42.710 zł. 41 ct.
z końcem r. 1884 . . . . . 46.856 zł. 64 ct.
zatem wzrósł o . . . . . 4.146 zł. 23 ct.

Wypożyczona z tego funduszu obrotowemu funduszowi suma 36.539 zł. 38 ct. ma być według uchwały Rady administracyjnej odpisaną.

Fundusz Władysława hr. Skarbka wynosił
z końcem r. 1883 . . . . . 60.642 zł. 60 ct.
z końcem r. 1884 . . . . . 62.440 zł. 90 ct.
zatem wzrósł o . . . . . 1.798 zł. 30 ct.
Fundusz emerytury urzędników wynosił z końcem r. 1883 . . . . . 18.633 zł. 89 ct.
z końcem r. 1884 . . . . . 20.800 zł. 27 ct.
pomnożenie wynosi . . . . . 2.166 zł. 38 ct.

Ostateczne zestawienie wszystkich funduszy wykazuje przyrost majątku fundacyi — 14.727 zł. 55 ct. lecz taki rezultat rachunkowy został osiągnięty przez odpisanie nierealnych ciężarów w funduszu zarodowym w sumie 16.147 zł. 79 ct. — tudzież przez wciągnięcie do finalnego zestawienia takich funduszy, które mają specjalne przeznaczenie, i właściwie są tylko administrowane przez zarząd fundacyi, niestanowiąc integralnej części jej majątku, jak fundusz Władysława hr. Skarbka i fundusz emerytalny.

Istotny rezultat administracyi majątku fundacyjnego okazuje się w rachunku funduszu obrotowego, który komisya szczegółowo przedstawiła.

Z bilansu funduszu obrotowego wynika zmniejszenie w r. 1884. w sumie . . . . . 13.136 zł. 8 ct.
gdy zaś w r. 1883. zmniejszył się tenże fundusz o sumę . . . . . 8.295 „ 43½ „
przeto ubyło w przeciągu dwóch lat . . . . . 21.431 zł. 57½ ct.

Tak znaczny ubytek świadczy wymownie, że finansowe położenie fundacyi jest trudne i należy jak najrychlej przedsięwziąć stosowne środki zaradzenia złemu.

Jako przyczyny niepomyślnego stanu rzeczy wskazaliśmy już przy sprawozdaniu o zamknięciu rachunkowym za rok 1883. — zbyt wielkie, dochodom fundacyi nieodpowiednie wydatki na zakład drohowyzki, w szczególności zaś na warsztaty zakładowe, i równocześnie zmniejszenie dochodów z dóbr spowodowane podwyższeniem podatków.

Komisya budżetowa uważała za swój obowiązek zasięgnąć informacji w obecnym zarządzie fundacyi co do programu działalności na przyszłość, w tym kierunku, aby fundacya ta, będąca chlubą naszego kraju, została uwolnioną z tak trudnego położenia.

Na podstawie tej informacji komisya pozwala sobie podać do wiadomości Wysokiej Izby, że zarząd fundacyi, oprócz dążenia do oszczędności w wydatkach na zakład drohowyżki uważa jako swój obowiązek podnieść dochody z dóbr fundacyjnych i mniema, że jest to możliwe, mianowicie w administracyi lasów.

Co się tycze dochodów z dzierżaw dóbr, trudno w obecnych stosunkach liczyć na podwyższenie czynszów dzierżawnych, lub czynszów propinacyjnych; — czynsz pobierany za budynki, zajęte przez zakład stadników w Drohowyżu, został przy zawarciu nowego kontraktu z sumy 12.000 zł. na 9.000 zł. rocznie obniżony, a nadto fundacya przyjąć musiała na siebie wykonanie kosztownych adoptacyi i rekonstrukcyi. Gdy zaś podatek gruntowy corocznie się podnosi, nie ma nadziei, aby czysty dochód z dzierżaw majątków ziemskich mógł być podwyższony.

Także dochody z gmachu teatralnego nie podniosą się w bliskiej przyszłości, lecz prawdopodobnie, w obec znacznych jeszcze potrzebnych rekonstrukcyi, ulegną dalszemu jeszcze obniżeniu.

Zarząd fundacyi ma jednak nadzieję, że przez racjonalniejsze postępowanie przy sprzedaży drzewa, jakoteż przez zaprowadzenie jak najściślejszej kontroli, osiągnąć zdoła znaczne podwyższenie dochodów lasowych; przy tem zauważyć należy, że przy eksploatacyi lasów administracya fundacyi zamierza oszczędzać te części lasu, które, jako położone w przystępniejszych miejscach, zostały w ostatnich latach znacznie przetrzebione, a natomiast starać się będzie uzyskać znaczniejsze dochody ze sprzedaży drzewostanu w miejscach mniej przystępnych, a skutkiem tego więcej zaoszczędzonych.

Mianowicie znaczniejsza korzystna sprzedaż drzewostanu w dobrach Żabie, obejmujących wielki kompleks lasów, mogłaby — zdaniem zarządu — dostarczyć fundacyi środków na pokrycie długu bieżącego, i przywrócić równowagi budżetowej.

Komisya budżetowa nie wątpi, że tak Rada administracyjna, jak Wydział krajowy, będą zwracać baczną uwagę na tę sprawę — i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za rok 1884. przyjmuje się do wiadomości, z zastrzeżeniem, iż uchwała ta nie przesądza o wyniku szczegółowego zbadania tych rachunków, przedsięwziąć się mającego przez Wydział krajowy.

We Lwowie dnia 17. Stycznia 1886.

Przewodniczący:
Smarzewski.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

